
نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۷۱۷

هو الحکیم-

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۷۱۷، «نقض» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «نقض» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «نقض» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۷۱۷
ریشه	نقض
تعداد تکرار	۹
تعداد مشتقات	۵
تعداد ریشه مرتبط	۶۹

فهرست مشتقات

۱. أَنْقَضَ (۱)   ۲. تَنْقُضُوا (۱)   ۳. نَقَضَتْ (۱)   ۴. نَقَضِهِمْ (۲)   ۵. يَنْقُضُونَ (۴)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اخذ (۱)	۱۵. بین (۲)	۲۹. زیل (۱)	۴۳. قتل (۱)	۵۷. مرر (۱)
۲. ارض (۲)	۱۶. جعل (۲)	۳۰. سوء (۱)	۴۴. قسو (۱)	۵۸. نبو (۱)
۳. الله (۱۲)	۱۷. حیب (۱)	۳۱. صفح (۱)	۴۵. قطع (۲)	۵۹. نسی (۱)
۴. اله (۱۲)	۱۸. حرف (۱)	۳۲. طبع (۱)	۴۶. قلب (۲)	۶۰. نکث (۱)
۵. امر (۲)	۱۹. حسن (۱)	۳۳. طلع (۱)	۴۷. قلل (۲)	۶۱. وثق (۵)
۶. امم (۲)	۲۰. حفظ (۱)	۳۴. ظهر (۱)	۴۸. قول (۱)	۶۲. وصل (۲)
۷. امن (۱)	۲۱. حقق (۱)	۳۵. عفو (۱)	۴۹. قوم (۱)	۶۳. وضع (۱)
۸. انن (۳)	۲۲. خسر (۱)	۳۶. علم (۱)	۵۰. قوی (۱)	۶۴. وفی (۲)
۹. اول (۲)	۲۳. خلف (۱)	۳۷. عهد (۷)	۵۱. کفر (۲)	۶۵. وقی (۱)
۱۰. اوی (۱)	۲۴. خون (۱)	۳۸. غزل (۱)	۵۲. کفل (۱)	۶۶. وکد (۱)
۱۱. ائی (۱)	۲۵. دخل (۱)	۳۹. غلف (۱)	۵۳. کلل (۱)	۶۷. وله (۱۲)
۱۲. ایی (۱)	۲۶. دور (۱)	۴۰. غیر (۱)	۵۴. کلم (۱)	۶۸. یمن (۲)
۱۳. بعد (۴)	۲۷. ذکر (۱)	۴۱. فسد (۲)	۵۵. کون (۳)	۶۹. یوم (۱)
۱۴. بلو (۱)	۲۸. ربو (۱)	۴۲. فعل (۱)	۵۶. لعن (۲)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۷} الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَائِبُونَ
۲. {النساء - ۱۵} فِيمَا نَقُضُهُمْ مِيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بَعِيرِ حَقِّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا
۳. {المائدة - ۱۳} فِيمَا نَقُضُهُمْ مِيثَاقَهُمْ لَعْنَاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ
۴. {الأنفال - ۵۶} الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ
۵. {الرعد - ۲۰} الَّذِينَ يُؤْفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ
۶. {الرعد - ۲۵} وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ
۷. {النحل - ۹۱} وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ
۸. {النحل - ۹۲} وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَى مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ
۹. {الشرح - ۳} الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ